

# Cecylia Iwaniszewska

---

## Działalność Towarzystwa Miłośników Torunia w okresie od 10 czerwca 2006 r. do 24 maja 2007 r.

---

Rocznik Toruński 34, 309-315

---

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

## Działalność Towarzystwa Miłośników Torunia w okresie od 10 czerwca 2006 r. do 24 maja 2007 r.

*Cecylia Iwaniszewska*

### 1. Członkowie Towarzystwa

Towarzystwo Miłośników Torunia liczy obecnie 139 członków, z czego w kole staromiejskim 103 osoby, w sekcji krótkofalowców 17 osób, w kole podgórskim 19 osób. W okresie sprawozdawczym do Towarzystwa wstąpiły Beata Gawlik i Martina Thomsen. Z grona długoletnich członków odeszli:

- w sierpniu 2006 r. mgr Hałina Ihnatowicz
- 7 kwietnia 2007 r. mgr Leonard Jarzębowski, 93-letni filolog klasyczny, kustosz Biblioteki Głównej UMK, zamiłowany bibliofil.

### 2. Walne zebrania i władze Towarzystwa

Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Towarzystwa odbyło się 19 maja 2005 r. Wybrano na nim pracujące obecnie władze ToMiTo. Zarząd tworzą: prezes – Marian Filar, wiceprezesa – Karola Ciesielska i Bogusław Dybaś, sekretarz – Cecylia Iwaniszewska, skarbnik – Stefania Heldt, redaktor „Rocznika Toruńskiego” Piotr Oliński, przewodniczący sekcji historycznej – Janusz Tandecki, przewodniczący sekcji krótkofalowców – Mariusz Thomas, członkowie Zarządu – Zbigniew Nawrocki, Kazimierz Przybyszewski, Tadeusz Zakrzewski oraz przewodnicząca koła podgórskiego – Ludmiła Stadnicka-Kozłowska.

Komisję Rewizyjną tworzą: przewodnicząca – Stefania Sieracka, członkowie – Jolanta Wasiewska i Andrzej Warot. Do Sądu Koleżeńskiego wchodzi: przewodnicząca – Maria Szczerbiak, członkowie – Leszek Kotlewski i Sławomir Pułkownik.

W okresie sprawozdawczym Zarząd odbył 3 zebrania protokołowane, a Prezydium Zarządu zbierało się doraźnie dla załatwienia bieżących zadań.

Doroczne Walne Zebranie Sprawozdawcze Towarzystwa odbyło się 24 maja 2007 r. w Sali Kolumnowej Towarzystwa Naukowego w Toruniu przy ul. Wysokiej 16. W zebraniu uczestniczyły delegacje Towarzystwa Przyjaciół Ciechocinka z prezesem Marianem Gawineckim oraz delegacja Niezawskiego Towarzystwa Kulturalnego z prezesem Teresą Maksim. Prezes Towarzystwa wręczył dyplom „Przewodnika Roku 2006” Wandzie Suplickiej z Koła Przewodników PTTK w Toruniu.

Komisja Rewizyjna ToMiTo zebrała się 19 kwietnia 2007 r. w obecności skarbnika, sekretarza i kierownika biura dla dokonania oceny działalności Zarządu. Sąd Koleżeński nie zbierał się, gdyż nie było spraw wymagających jego działania.

Biurem Towarzystwa kieruje zatrudniona na pół etatu Joanna Danuta Horzyca, pełniąca również funkcję księgowej.

### 3. Zmiana siedziby Towarzystwa

Dnia 19 czerwca 2006 r. została podpisana z fundacją „Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek” umowa na użytkowanie pokoju o powierzchni 13,5 m<sup>2</sup> na I piętrze budynku przy ul. Podmurnej 93. Użytkowanie pomieszczenia jest bezpłatne, natomiast za oświetlenie, ogrzewanie i wodę opłata wynosi 100 zł miesięcznie.

Przeprowadzka biura ToMiTo do nowej siedziby odbyła się 20 lipca 2006 r.; pomoc okazali Wydział Gospodarczy Urzędu Miasta, przysyłając pracowników do przenoszenia mebli i księgozbioru biblioteki, oraz Teatr „Baj Pomorski”, zapewniając transport z ul. Franciszkańskiej na ul. Podmurną.

Ponieważ piwnice budynku ul. Podmurnej nie nadawały się na magazynowanie wydawnictw, należało zmniejszyć stan zapasów. Ustalono minimum egzemplarzy dla każdej pozycji książkowej przeznaczonych do pozostawienia w biurze Towarzystwa, natomiast pozostałe egzemplarze wydawnictw książkowych zostały przekazane nieodpłatnie Książnicy Kopernikańskiej. Kilkadziesiąt prac magisterskich, które zostały nagrodzone w ciągu dotychczasowych konkursów, przekazano jako depozyt do wyodrębnionego działu w Książnicy.

Dawne akta ToMiTo oraz kilka tomów dawnej kroniki wydarzeń kulturalnych Torunia przekazano 17 stycznia 2007 r. do Oddziału Akt Nowych w Archiwum Państwowym przy ul. Idzikowskiego 6 na Podgórzu. Wreszcie, pozostałe regały z magazynu na ul. Franciszkańskiej zostały ustawione w budynku przy ul. Podmurnej 93, gdzie są użytkowane przez bibliotekę Fundacji.

#### 4. Działalność Towarzystwa

Trzy główne nurty działalności Towarzystwa w minionym roku stanowią: współdziałanie z władzami miasta, popularyzacja wiedzy o Toruniu wśród jego mieszkańców oraz wydawanie publikacji związanych z dawną i obecną historią miasta.

##### Współdziałanie z władzami miasta

Najbardziej masową akcją przeprowadzoną w 2006 r. wspólnie z Wydziałem Informacji, Promocji i Turystyki Urzędu Miasta była tradycyjna kwesta na cmentarzu św. Jerzego w dniu 1 listopada 2006 r. Stała się ona bardzo popularna wśród szerokich rzesz mieszkańców miasta, a także osób przyjezdnych, odwiedzających w tym dniu cmentarz. W ciągu kilku godzin na drózkach cmentarnych kwstowało około 40 osób: członkowie ToMiTo, przedstawiciele Zarządu Miasta z Prezydentem Michałem Zaleskim, reprezentanci świata kultury i sztuki. Zbiórka przyniosła 9640,62 zł. W ciągu 2006 r. ukończono prace konserwatorskie przy kwaterze rodziny Szumanów oraz dokonano renowacji grobu gen. Stefana de Latour na cmentarzu garnizonowym. Prace te odbywały się przy czynnym udziale studentów w ramach praktyk prowadzonych w okresie wakacji w Zakładzie Konserwacji Elementów i Detali Architektonicznych UMK.

W ciągu całego roku kontynuowane były prace nad tworzeniem bazy internetowej danych dotyczących nagrobków na cmentarzu św. Jerzego. Wydany został kolorowy folder o cmentarzu wręczany ofiarodawcom podczas listopadowej kwesty. Koordynacji zadań związanych z pracami na cmentarzu dotyczyły dwa spotkania interdyscyplinarne. Całością spraw zajmowała się grupa ds. ochrony cmentarza kierowana przez Bogusława Dybasia.

Kolejnym przedsięwzięciem ToMiTo obejmującym swym zasięgiem najodleglejsze zakątki Torunia był doroczny konkurs „Toruń w kwiatach”. Zgłoszono do niego 91 obiektów, balkonów i ogródków, głównie z terenów odległych przedmieść. Jak co roku organizatorem była Karola Ciesielska, przewodnicząca komisji oceniającej, do której wchodziły: Jadwiga Kręciszewska i Helena Pruszkowska oraz ogrodniczki Wiesława Dudzińska i Lilia Kowalska. Przeglądu obiektów dokonano w dniach 17 lipca i 11 sierpnia, a uroczyste zakończenie konkursu odbyło się w Sali Kolumnowej Towarzystwa Naukowego w dniu 28 września 2006 r. przy udziale Prezydenta Michała Zaleskiego. Przyznano 23 nagrody pierwsze, 39 nagród drugich, 16 nagród trzecich oraz 7 wyróżnień, a także 3 nagrody Wydziału Informacji, Promocji i Turystyki

Urzędu Miasta oraz 3 statuetki „Flisaka” – jako nagrody Prezydenta. Do ufundowania nagród przyczyniła się również redakcja „Nowości”.

Członkowie Zarządu ToMiTo Kazimierz Przybyszewski i Cecylia Iwaniwszewska brali udział w pracach Komisji Kultury, Sportu i Turystyki Rady Miasta w związku z nazewnictwem ulic: dokonywali wizji lokalnych na osiedlach, opiniowali propozycje nazw, opracowywali biogramy. Uczestniczyli również w uroczystym zakończeniu pracy Komisji w dniu 26 października 2006 r. w pracach Komisji wyłonionej przez Radę Miasta wybranej w końcu 2006 r. Zarząd ToMiTo reprezentowali Krzysztof Mikulski i Cecylia Iwaniwszewska.

### Popularyzacja wiedzy o Toruniu

Uroczyste zakończenie XV konkursu na prace magisterskie i dyplomowe o tematyce toruńskiej odbyło się w dniu 30 marca 2007 r. w Sali Rady Ratusza Staromiejskiego. Jury konkursu w składzie: przewodniczący – prof. Janusz Tandecki i członkowie – prof. Bogusław Dybaś i prof. Andrzej Radziwiński wydało następujący werdykt dotyczący 5 kategorii prezentowanych prac:

- w kategorii prac germanistycznych  
nagroda – mgr Karolina Bil „Buchanzeigen in der periodischen Presse als eine Form der Buchwerbung im 18. Jahrhundert im Spiegel der «Thörnischen Wöchentlichen Nachrichten und Anzeigen»”,  
wyróżnienie – mgr Karolina Pionke „Feste und Feierlichkeiten im Königlichen Preussen im 17. Jahrhundert am Beispiel Thorns”;
- w kategorii prac historycznych  
nagroda – mgr Marcjanna Maria Połaszewska „Miasteczko w cieniu Torunia. Dzieje Podgórze w latach 1920–1938 ze szczególnym uwzględnieniem kwestii społeczno-kulturalnych”,  
wyróżnienie – mgr Bernadetta Romanowska „Życie kulturalne mniejszości narodowych w Toruniu w latach 1920–1939 w świetle pomorskiej prasy polskojęzycznej”;
- w kategorii prac naukowych o książce  
nagroda – mgr Anna Szczepkowska „Zygfryd Gardzielewski (1914–2001) i jego działalność artystyczna w latach 1949–1971”;
- w kategorii teologii  
nagroda – mgr Karolina Janczak „Parafia NMP Częstochowskiej Ojców Paulinów w Toruniu w latach 1996–2005”;
- w kategorii zabytkoznawstwa i konserwatorstwa

nagroda – mgr Joanna Szot „Przemiany przestrzenne Rynku Nowomiejskiego w Toruniu, przekształcenia jego pierzei – problematyka historyczno-architektoniczna i konserwatorska”,

wyróżnienie I – mgr Ewa Kalbarczyk-Klak „Stolarka drzwi zewnętrznych z lat 1870–1920 na Bydgoskim Przedmieściu w Toruniu i jej problematyka konserwatorska”,

wyróżnienie II – mgr Anna Żarska „Dziewiętnastowieczna stolarka okienna w budynkach publicznych na przykładzie zabytków Torunia”.

W ramach organizowanych przez Karolę Ciesielską „Wieczorów toruńskich” odbyły się następujące imprezy:

– 14 grudnia 2006 r. spotkanie w siedzibie Fundacji „Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek” przy ul. Podmurnej 93 w celu zwiedzenia prezentowanych wystaw i wysłuchania prelekcji mgr Elżbiety Skerskiej „Wojskowa służba kobiet w Toruniu w latach 1939–1945” oraz mgr Anny Rojewskiej „Śladami konspiracji toruńskiej 1939–1945”,

– 2 kwietnia 2007 r. spotkanie w krąganku zabytkowego klasztoru Ojców Franciszkanów na Podgórzu w celu zwiedzenia wystaw „Pielgrzymki Jana Pawła II” oraz „Ziemia Święta na fotografii”, po których oprowadzał o. Maksymian Marek Tandek, proboszcz kościoła świętych Piotra i Pawła.

Popularyzacji wiedzy o Toruniu służyły także konkursy dla dzieci i młodzieży przygotowywane i oceniane przez Karolę Ciesielską, ogłaszane w „Nowościach” pod hasłem „Czy znasz Toruń”. Konkursy takie odbyły się w październiku i grudniu 2006 r. oraz w marcu 2007 r. Nagrody stanowiły książki ufundowane przez ToMiTo.

Członkowie Kółka Historycznego ze Szkoły Podstawowej Nr 31 przybyli do siedziby Towarzystwa w dniach 12 marca 2007 r. i 21 maja 2007 r., aby wysłuchać pogadek Cecylii Iwaniszewskiej o kupcach i rzemieślnikach toruńskich oraz o Jakubie Kazimierzu Rubinkowskim. Przy sposobności młodzież obejrzała z wielkim zainteresowaniem wystawę prezentowaną w Fundacji przy ul. Podmurnej 93.

Cecylia Iwaniszewska wygłosiła również krótkie pogadanki w Zespole Szkół Nr 16 w dniu 1 grudnia 2006 r. z okazji 25-lecia szkoły oraz w dniu 4 kwietnia 2007 r. w 117 rocznicę urodzin patronki szkoły, Wandy Szuman, Honorowego Obywatela Torunia.

W upamiętnianie 450 rocznicy założenia Podgórza przypadającej w 2005 r. szczególnie wiele pracy i trudu włożyli członkowie Zarządu ToMiTo Karola Ciesielska i Tadeusz Zakrzewski. Obie osoby zostały uhonorowane pamiątkowymi odznaczeniami przez Toruński Oddział Stowarzyszenia Historyków

Sztuki w dniu 20 listopada 2006 r., w dzień patrona historyków sztuki św. Bernarda.

Działalność Sekcji Krótkofalowców to inna forma popularyzacji naszego miasta i regionu na seansach łączności w pasmach amatorskich. Sekcja organizowała pracę stacji z ruin zamków, umożliwiając zdobywanie punktów do konkurencji „Zamki Polskie” oraz pracę stacji z fortów okalających miasto do dyplomu „Twierdza Toruń”, przy czym użytkownicy fortów pomagali w druku kart potwierdzenia QSL. W czerwcu 2006 r. pracowała okolicznościowa stacja z okazji obchodów 70 rocznicy zaślubin Bractwa Kurkowego z morzem. We wrześniu 2006 r. pracowały stacje okolicznościowe z okazji obchodów V Toruńskiego Przeglądu Artylerii Brackiej i ogólnopolskiego turnieju strzeleckiego z broni czarnoprochowej. Członkowie Sekcji wraz z Kurkowym Bractwem Strzeleckim brali udział w kweście na cmentarzu św. Jerzego w dniu 1 listopada 2006 r.

#### Działalność Koła na Podgórzu

Koło działa pod przewodnictwem Ludmiły Stadnickiej-Kozłowskiej. Członkowie Koła aktywnie włączają się do różnych imprez odbywających się w tej części miasta. Przykładem jest festyn jesienny na Zamku Dybowskiem w dniu 7 października 2006 r. organizowany przez Oddział Miejski PTTK oraz tradycyjna choinka dla dzieci z lewobrzeżnego Torunia organizowana w dniu 9 grudnia 2006 r. wspólnie z Domem Muz przy ul. Poznańskiej 52, przy finansowym wsparciu Urzędu Miasta.

#### Działalność wydawnicza

W okresie sprawozdawczym ukazały się drukiem następujące wydawnictwa ToMiTo:

- „Rocznik Toruński”, tom 33, pod redakcją Piotra Olińskiego, wydawany wspólnie z UMK, przy pomocy finansowej Urzędu Miasta,
- „Cmentarz św. Jerzego” pod redakcją Bogusława Dybasia, z tekstami Magdaleny Niedzielskiej i Sylwii Grochowiny, zawierający historię cmentarza oraz biogramy wybitnych torunian pochowanych na tym cmentarzu, wydany ze wsparciem finansowym Urzędu Miasta; promocja tego wydawnictwa odbyła się 1 grudnia 2006 r. z okazji XII Toruńskiego Festiwalu Książki,
- kolorowy folder o cmentarzu św. Jerzego, opracowany przez zespół: Jarosław Centek, Bogusław Dybaś, Małgorzata Litwin, Sławomir Szczerbiak, wydany z pomocą finansową Urzędu Miasta, rozdawany w czasie kwesty w dniu 1 listopada 2006 r.

Ponadto w przygotowaniu znajdują się następujące publikacje ToMiTo: tom 5 „Toruńskiego Słownika Biograficznego” pod redakcją Krzysztofa Mikułskiego, praca zbiorowa pod redakcją Magdaleny Niedzielskiej o cmentarzu garnizonowym w Toruniu, a także publikacja Eugeniusza Gąsiorowskiego na temat murów miejskich Torunia.

\*\*\*

Na zakończenie pragniemy podziękować za pomoc udzieloną Towarzystwu przez liczne instytucje, a więc: władze miasta z prezydentem Michałem Zaleskim i przewodniczącym Rady Waldemarem Przybyszewskim, Uniwersytet Mikołaja Kopernika z rektorem prof. Andrzejem Jamiołkowskim, Fundację „Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek” z prezesem Dorotą Zawacką-Wakarecy, Muzeum Okręgowe z dyrektorem dr. Markiem Rubnikowiczem, Towarzystwo Naukowe w Toruniu z prezesem prof. Andrzejem Woszczykiem, Archiwum Państwowe w Toruniu z dyrektorką Beatą Herdzin, Książnicę Kopernikańską z dyrektorką Teresą Szymorowską oraz Redakcję „Nowości”. Bez ich pomocy i poparcia naszych inicjatyw trudno byłoby je zrealizować. Swoją życzliwość okazywały nam niezawodne firmy „Patio” i „Skwer” przy organizowaniu konkursu „Toruń w kwiatkach”. Chcemy również wyrazić naszą wdzięczność tym wszystkim, którzy cierpliwie przemierzali dróżki cmentarne zbierając datki w czasie kwesty na cmentarzu św. Jerzego w dniu 1 listopada 2006 r.